

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. VII. Exponitur quibus poenis corpus affligendum sit. Et quomodo à Deo
corpori immissae miseriae, acceptandae sint, vt per eas pro peccatis
satisfiat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

47. Denique vt caput hoc finiam : *Accedit ad hæc*, inquit Triden- ^{Fruitus}
 tinum, *quod dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Jeshu qui* ^{quintus.}
pro peccatis nostris satisfecit, ex quo omnis nostra sufficientia est,
conformes efficitur; certissimam quoque inde arham habentes, quod
si compatimur, & conglorificabimur. Pudeat sanè legnem esse ve-
 rum peccatorem, vbi tanta in corpore innocentissimo sceleribus
 nostris eluendis perpeffus est, *qui peccatum non fecit*, peccatorisque
 similitudinem assumpsit, *absque peccato*, tantum vt pro peccatori-
 bus moreretur, moriendoque satisfaceret.

S. VII.

*Exponitur quibus pœnis corpus affligendum sit. Et quomodò à
 Deo corpori immiffa miseriæ acceptandæ sint, vt per eas
 pro peccatis satisfiat.*

48. **E**Xcitata sunt fortasse quorundam studia : illudque sibi clarè
 edici postulant, quæ tandem sint afflictationes eæ, è quibus
 tam præclari animo fructus obuenant. Verùm ingrata corpori
 dum commemoro, nescio sanè an magna mihi præstanda sit au-
 dientia : nam quantumuis medicinæ oblatæ præstantiam æger
 approbet ; ejus tamen, si orexi aduersa est, memoriam exhor-
 rescit. Cùm autem de perdomandâ carnis petulantia mentionem
 fecerim, credent multi, me Sanctissimorum hominum prouolutu-
 rum exempla ; qui sancto quidem, sed admirando odio corpus
 persecuti, illud seueris modis pertractarunt : neque relatâ quam-
 uis victoriâ posuerunt arma, donec rebellantes quotidie carnis
 impetus, quotidianis etiam præliis aliquando tandem debellaf-
 sent. Tremunt hîc, fat scio, quorundam aures, & jam flagella
 aut loris aut funiculis intertextâ ; aut catenulas ; aut virgarum
 ictus audire sibi videntur, quibus, innocentissimi quamuis homi-
 nes, corpus quotidie excepere ; non aliàs ab incepto supplicio de-
 stituri, donec sanguine toti diffluerent. Timent alii, ne cilicia
 sensu horrida, aliaque pœnarum instrumenta in medium profe-
 ram ; quibus dum carni malè est, ejus impetigo eneruatur. Quid
 verò si jejunia commendem, ablegatasque deliciores epulas ; iis
 tantummodò admissis, quæ non delicias faciant, sed necessaria

*Pœnitentiæ
 quædam
 grauioribus
 exponuntur.*

tantum conseruandæ vitæ præstent alimenta? Quid si humi-
cubationes laudem, aut culcitræ stramineas, aut etiam meros
asseret; quibus corpus temerè injectum, non tam somnum capit,
quàm patiendi assiduam habet materiam? Quid si per Diuorum
templa supplicationes nudis pedibus, iisque dissimulanter super-
nè obrectis institutas afferam? Quid si denique genuflexiones in
multas horas, cum summâ corporis defatigatione protractas, alia-
que, etiam auditu horrida, commemorem?

*Mald iis à
quibusdam
obtenatur
corporis in-
firmitas.*

Obganniet, fat scio, indignabunda caro: pœnas has ad ere-
mos amandabit; suâque se infirmitate inuoluens, vires oneri im-
pares obtendet, & miranda hæc magis esse dicet, quàm à tam
imbecilli naturâ imitanda. Neque verò hæc etiam promiscuè
fufcipienda assero. Verùm etiam istud, quod promiscuè de cor-
poris infirmitate, valetudineque infringendâ socordiæ prætextitur,
audire prorsus nolo; rideo ego tales sanitatis patronos oppidò
intempestiuos. Constat enim sexcentas eos nugas facere, vt gulæ
seruiant, vt libidinibus indulgeant; quibus profectò longè magis
valetudini officiunt, corporisque infringunt vires, quàm si affli-
gendæ carnis petulantix operam darent gnauiter. Video passim,
imbecilles fœminas, tenerasque virgines, summam vim cor-
pori inferre: istud premere & coartare, frigora seminu-
das perpeti, aliaque incommoda fortiter sustinere, vt nè
videantur illepidæ. Atque hæc quidem earum valetudini
non nocent; prorsus tamen defecturæ sunt, si peccatis eluen-
dis, corpori tam tenero adhibendæ sunt pœnæ. Quis ista non
rideat?

49.

*Earum
prudens sit
usus.*

Neque tamen hæc dico, quasi si passim, & quotidie feue-
riora corpori admouenda sint supplicia; non enim viri, et-
iam sanctissimi, ea, aut omnia, aut quotidie in se exercue-
re. Commemorauit tamen singula, vt quisque quædam feli-
gat, suo tempore adhibenda. Scimus enim quot septima-
nis, vnum jejuniò posse seponi diem; scimus, per sacras
quadragesimæ ferias, aut Sanctorum festorumque insignio-
rum peruigilia, demum cum major aliqua gratiæ à Deo im-
petrandæ vrget necessitas; quædam ex recensitis pœnis, san-
ctè & magno cum fructu corpori admoueri, quæ toto anno in-
fligerentur fortasse non tantum incommodè, sed etiam impru-
denter,

50.

Verùm

51. Verùm si feueriora hæc valetudini verè non conueniant, mi- Proponun-
tur penitè-
tia minores.
nora quædam sunt quæ carni non admodùm officiant, & tamen
emolumento etiam maximo, præsertim iterata sæpius, adhiben-
tur. Oculos v. g. in templo per quadrantem contine, nec quid-
quam nisi terram aspiciant. Duobus tribusue lautioribus bolis
dum comedis abstine, aut sale aut ferculo quo maximè dele-
ctaris; idque non quotidie, sed aliquando & dissimulanter. Rur-
sus dum genuflectendum est, quàm facile inæquale pauimen-
tum eligitur, cui non longo quidem tempore, sed per quinque
Pater & Aue, corporis aut tota aut dimidia moles incumbat?
Et quid si aliquamdiu nuda sint genua, an hoc adeo erit diffici-
le? Denique si expansis in crucis modum brachiis, in conclau
preces fundas, Deum supplici corporis habitu in misericordiam
insectas, delictisque veniam petas, an quidquam erit quod cor-
pus opponat, & de imbecillitate suâ conqueratur? quis hæc non
potest, etiam puer? Et quamuis exigua videantur ista non ne-
mini, dignaque quæ contemnantur; fructus tamen secum affe-
runt eximios, præsertim sæpius iterata. Earum
fructus. Assuescit enim hoc mo-
do corpus animæ morem gerere; & quæ sentit quotidie imperia,
tandem reueretur. Dominum, nempe discit metuere, cuius manum
experitur, non procul à se abesse. Sic eques nonnumquam frænum
retrahit, & lorum equo modestè infligit, etiam dum nulla aut non
magna vrget necessitas; vt sensu lori, quamuis exiguo, edoctus
equus meminerit se Dominum ferre non somnolentum, sed qui
etiam benè progredienti inuigilet.

52. Præter has tamen, quæ sponte infliguntur, pœnæ aliæ sunt Pœnæ æ
Deo aut
naturâ in-
sita.
numero infinitæ (quid enim est misera hæc quam ducimus vita,
nisi dolor assiduus perpetuusque cruciatus) quæ licet liberum non
sit assumere, liberum tamen est iis piè sanctèque assentiri. Deus
bone, quanta hic sese offert pro peccatis satisfaciendi materia, ô
Peccator, si eâ dexterè noris vti! thesaurus hic sese nobis aperit
oppidò diues nec facilè exhauriendus, vnde debitis expungen-
dis affatim existat copia. Eum autem contemnimus, quia pre-
tium ignoramus, aut potiùs nescimus pretium dare.

53. Thesaurum hunc si inquiris, non longè is petendus est; ad ma-
num prostat; ei innaschimur, eum incolimus, eique tandem immo-
riemur. Miseriæ humanæ hæc sunt, quas corpori euadere cum non
datur, datur tamen benè pati. Ad triplex ferè rediguntur genus. Pri-
mi

Triā mis-
eriarum
humana-
rum gene-
ra.

imum est, quotidianus qui omnes quotquot viuimus, vrget la-
bor; defatigationes corporis & animi, quæ omnibus subeundæ
sunt, vt quisque munere suo defungatur: has sanè effugere om-
nino non possumus. Quid autem commemorem quæ conjugio
iunctis sufferenda sunt incommoda? mulieri quidem vt fœtum
gerat, infantem curet & nutriat; viro autem, vt necessaria do-
mum alimenta procuret? Neque dubitandum est peccati hæc es-
se supplicia, jam olim in Paradiso à Deo per sententiam illam
fatalem, & numquam obliterandam lata, *In dolore paries filios*, Gen. 3.
& rursus, *in sudore vultus tui vesceris pane tuo*. Statutum id est V. 16.
omnibus omnino Adæ filijs, à quo cum origine, traximus &
peccatum & peccati iusta supplicia. *Secunda* patientiæ materia,
est aëris cœlique intemperies & inconstantia. Nunc ficci sunt
dies, nunc pluuij; nunc frigore torpescunt membra, nunc ca-
loribus aduruntur; & tota interim patitur, imo dissoluitur et-
iam paulatim, artuum compago & corporis machina, *Tertia*
denique, sunt morbi corpori cuique proprij, non acres tantum
& periculosi, & qui valetudinem prorsus labefactant; sed etiam qui
sensim sine sensu corpus inficiunt, quosque languentes trahi-
mus. Capitis item aut dentium dolores; podagræ arrosiones;
calculi tormina, & cætera eiusmodi quæ carnem non mo-
dicè excarnificant, memoremque faciunt mortalitatis suæ.

Per mis-
erias huma-
nas datur
satisfactio,
si patienter
tolerentur.

Quid inquires? an ea quæ necessitate patior, & à Deo pecca-
tis castigandis immissa mihi sunt supplicia, possum ego in com-
putus referre, & pro pœnis debitis, solutionis vice repræsentare? 55.
Potes enim uerò; & hoc est, quod thesaurum nominarim. Deus
ea in solutionem recipiet, si tu noueris tua facere, quæ manu aut
vi pateris alienâ. En Tridentini Concilij, Dei mentem expli-
cantis, euidens effatum. *Docet Præterea* (Sancta Synodus)
tantam esse diuinæ munificentie largitatem, ut non solum pœnis
sponde à nobis susceptis, aut Sacerdotis arbitrio pro delicti mensurâ
impositis; sed etiam, quod maximum amoris argumentum est, tem-
poralibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis,
apud Deum Patrem per Christum Iesum satisfacere valeamus. Quid
à Deo potuit fieri munificentius, aut liberalius offerri? Flagella
ab ipso inflicta, & hæc quæ natura secum fert mala & incommo-
da, sufferenda sunt etiam ab inuito: nec quidquam tibi Diuinæ
gratiæ demereberis, ita dum pateris. Quin ergo ex malis ipsis
fortunam

Trid. sess.
14. c. 9.

fortunam nobis fabricamus, & merendi materiam facimus, quæ cæteroquin futura sunt mera supplicia? Patienter modò feras quæ euitare non potes, & Deo facis satis.

55. Si verò quæris patienter ferre quid sit, respondeo id quidem non esse, non sentire molestias quæ feruntur, sed eas velle ferre, prout in 1. parte Artis semper gaudendi fusè explicuimus, locum si placet consule. Paucis dico. *Primò* quidem quotiescumque mala hæc aut incommoda ingruent, manum castigantis te Dei supplex aspice, & factum proba. *Deinde* cum Dauide istud proclama, *Quoniam ego in flagella paratus sum; quoniam iniquitatem meam annuntiabo, & cogitabo pro peccato meo semper.* Atque hoc est *patienter tolerare* vt loquitur Tridentinum, id est voluntariè suscipere, quæ non voluntariè inflicta sunt mala. *Tertid* denique seuerus obiice reluctanti corpori, non esse quod queratur; iusta inferri supplicia, meritisque longè inferiora. Sic & carni moderandæ frænum iniicitur, & Diuinæ justitiæ satis fit.

Tolerare patienter est tolerare voluntariè.

1. par. Artis Gaudendi Tr. 14. §. 3. & 4.

Psal. 37. 7. 18. 19.

56. Cùm itaque manum admoues operi, largusque diffluet è vultu sudor; cum verò animos arrige, corpori seruitutem exprobra, & hæc esse ad quæ natum est. Si frigore algeat, si calore dissoluatur, dic illicò, mansuetè adhuc secum agere offensum Deum. Si capitis aut stomachi aut dentium dolores vrant; Eia inquires, patiantur membra, per quæ peccatum est; doleat caput quod nimium intumuit, spiritusque ponat: doleat stomachus cui plus nimio indultum est: doleant dentes & malè sit ori, quo toties aliena arrofa est fama, & discat tandem sapere malo suo. Si podagræ cruciatibus distineris, hæc dicas petulanti bellæ vincula conuenire, ne rursus in præceps abeat. Cætera, in hanc rem quæ sint, facilè suggeret, corporis sui compos animus, si ei statuerit non obsequi, sed strenuè dominari. Atque in hoc pœnarum genere sufferendo, non facilè errabitur, cùm non propriâ inferantur voluntate, sed Diuinâ. In iis verò quæ sponte propriâ assumuntur pœnis, quæ, quantæ, & quomodò corpori ingrendæ sint, non est meum id generatim decernere; cùm & alia aliis sit membrorum firmitas, alia in aliis carnis impetigo, alia denique atque aliæ rerum circumstantiæ; quæ singulæ considerandæ sunt, vt prudenter, quid cuique competat, statuatur.

Exponitur praxis, quæ excipienda sunt pœna à Deo immissa.

57. Istud generatim dico, non nimium ablandiendum esse corpori: plura sufferre potest asinus quàm præ se ferat. Dum pœnas

Abhoratio
nas

nas caro, jugum excutit: vagari vult, non coërceri: & dum ferendo imparem sese fingit, mentitur splendide; obmurmurat, tantum vt decipiat. Sanè, iterum id ingero; pœnæ sit socius, qui confors fuit culpæ. Itaque Paulinum istud intorqueo, quod quidem arbitror esse justissimum, *Sicut enim exhibuistis membra vestra seruire immunditie & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitie in sanctificationem.* Injusta fuere quæ Diuini honoris patrata sunt latrocinia: hisce faciendis exhibuistis membra vestra. Justa est quæ à Deo petitur honoris reparatio, justæ quæ exiguntur pœnæ. Justum igitur est ea ipsa membra exhiberi vt seruiant iustitiæ in sanctificationem. Hactenus & oculi impudici, & lingua petulans, & cor sœdis amoribus æstuans, & caro lasciuens quid quæso fuere, nisi *arma iniquitatis*, quibus Deo per summum nefas indictum est bellum; anima verò pestumdata, ac prorsus prostrata? Vides nunc, si quidquam vides, quàm sit actum imprudenter. Iustitiæ faciendum est satis. Itaque arma arripe, Deique causam propugna strenuè, imo & tuam. Arma hæc, sint posthac membra tua, hæc sint, vt ait Paulus *arma iustitie Deo.* Manus erige, vt corpus impetas; genua, vt illud in terram prosternas; oculos, vt ei libidinis incitamenta subtrahas; gulæ carnisque appetitus, vt eos frangas; sensum, vt illud excrucies, debitisque etiam priues commodis. Et sic tandem sciat superba caro, & Deum esse quem offendit, & animam cui subiicitur; & tandem ea quæ miseræ naturæ præstantur commoda, non tam deberi, quàm indulgeri.

Ad Rom. 6. v. 19.

Ibid. v. 13.

Corpori bene sit, cum exarceat.

Quod si autem, more suo, corpus obmurmuret, & de rigore nimio conqueratur; tum istud, vt ne planè deficiat, cum D. Bernardo, ei insuffurrabis. *Quid adhuc murmuras misera caro? quid adhuc recalcitras, & aduersus spiritum concupiscis?* An non hæc, & verò etiam longè grauiora meruisti? toties rebellis, toties mendax, toties perjura dum morem te Deo gesturam promittebas, quid tibi nunc vis credi? sanè subiicit Sanctus Pater, *si te humiliat toties à te decepta anima, si redigit in seruitutem, id profectò in tuo genere non minùs tuâ interest, quàm ipsius.* An non id potius est & illi & tibi, pacificè agere, & amicum Deo viuere, cuius iram nemo nisi malo suo exacuit? Causam tuam agit anima, dum agit suâ. Propterea, vt alio loco egregiè monet idè Sanctus, *noli, ô corpus, noli precipere tempora: potes impedire anime tue salutem, tuâ ipsius operari non potes.* Igitur, patere vt nunc anima pro se laboreat. *Magis autè etiâ collabora: quoniã si cõpateris, & conregnabis.*

58.

D. Bern. ser. 2. de verb. Isaï.

D. Bern. serm. 6. de Aduca.